

ІДЕОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА «ІСЛАМСЬКОЇ ДЕРЖАВИ» ЯК ФАКТОРИ У ВЕДЕННІ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ

У статті здійснено спробу аналізу тероризму як «нетрадиційної» загрози сучасній міжнародній безпеці на прикладі угруповання «Ісламська держава». З'ясовано ідеологічні та організаційні основи цієї терористичної організації як фактори у веденні боротьби з тероризмом. Автори дійшли висновку про специфіку ідеології «Ісламської держави», яка ґрунтується на ідеях такфіризму, а учасники угруповання є салафітами та використовують джихад як провідний інструмент у боротьбі із Західним світом. Особливістю «Ісламської держави» стала організаційна структура у форматі державного утворення та мета – встановлення всесвітнього халіфату на основах шаріату. На сучасному етапі боротьба з «Ісламською державою» ведеться як на глобальному (ООН), так і на регіональному (Ісламська військова коаліція) рівнях. Тому, виявлені специфічні риси цієї організації мають бути враховані співтовариством у веденні боротьби з терористичною загрозою.

Ключові слова: «Ісламська держава»; ООН; тероризм; халіфат; джихад; шаріат.

Постановка проблеми. Після завершення «холодної війни» світ сколихнула нова «нетрадиційна» загроза – тероризм. Якщо раніше терористичні акти не були частим проявом, то останнім часом вони лякають увесь світ своїми масштабами та серійністю. Терористична організація «Ісламська держава» (ІД), яка раніше діяла як філія «Аль-Каїди», все більше набуває рис «нетрадиційної» загрози глобального характеру. ІД позиціонує себе як міжнародна терористична мілітаристська група напрямку салафітський джихадизм, а також вважає себе невизнаною державою, яка бореться за свої права всіма можливими засобами. У зв'язку із сирійською кризою, до якої безпосередньо залучена ІД, у міжнародному співтоваристві із новим розмахом постало питання протидії тероризму. Зокрема, одним із механізмів боротьби з ІД є утворення за ініціативи Саудівської Аравії Ісламської військової коаліції у 2015 р, перший саміт якої відбувся 26 листопада минулого року. З метою підвищення ефективності протидії будь-якій терористичній організації, яка є загрозою стабільності та безпеки у світі, важливо розуміти, як вона організована та як діє.

Тому, метою цього дослідження є розгляд ідеологічних та організаційних засад «Ісламської держави» як факторів, що можуть бути використані у веденні боротьби з тероризмом.

Ступінь наукової розробки проблеми. Аналізом ідеології «Ісламської держави» займаються дослідники по всьому світу, адже потрібно розуміти, як чинити спротив та боротися з діяльністю цього угруповання. Проте, основою таких досліджень є розуміння приро-

ди тероризму як такого. Серед українських дослідників феномен тероризму розглядали А. В. Антипенко, В. А. Ліпкан, Д. Й. Никифорчук, М. М. Руденко. Дослідження А. В. Антипенка присвячені аналізу ефективності міжнародного права у боротьбі з міжнародною злочинністю, а саме тероризмом [1]. В. А. Ліпкан ввів низку термінів, пов'язаних з вивченням тероризму: теророгенез, що вивчає еволюцію тероризму; тероропелогія – вивчає специфіку і причини тероризму; терорологічна профілактика – попередження окремих терористичних актів та інші [10].

За дослідженнями Ю. Антоняна [2], вагомим мотивом скоєння тероризму є відстоювання власної ідентифікації. Російський науковець Д. Ольшанський [12] акцентує увагу на вивченні психологічних портретів відомих терористів, зокрема, Усама бен-Ладена. В. В. Віток [3] головною причиною поширення тероризму вважає фанатизм, який породжений ненавистю до теперішнього ладу або загостреним почуттям відчуженості.

Серед зарубіжних авторів ватро виокремити працю австралійського науковця Р. Манне, який аналізує ідеологічні засади діяльності терористичних угруповань [19].

Англійський дослідник П. Вілкінсон вивчав класифікацію тероризму та виокремив «революційний», коли терористична діяльність спрямовується на зміну політичної влади, «підреволюційний», коли тероризм спрямовується на певні зміни в межах існуючої політичної системи, та «репресивний» – у випадку, коли терористична діяльність окремої держави скеровувалась проти іншої держави або ж проти опозиції [23].

Окремі аспекти ідеологічної та структурної основи «Ісламської держави» розглядали українські дослідники О. О. Кореньков [9], О. А. Сирінська [14]. Теоретичні основи салафітського джихадизму досліджено російським науковцем А. Е. Яшлавським [16], а характеристика ІД як загрози міжнародній безпеці надана у колективній монографії Російського інституту стратегічних досліджень [6].

Мета статті полягає у розкритті ідеології «Ісламської держави» та її організаційної структури.

Феномен тероризму притаманний країнам із різним економічним розвитком, політичним ладом та суспільними цінностями, як незалежним державам, так і колишнім колоніям, або постколоніальним державам. Таким чином, при дослідженні факторів генезису тероризму слід враховувати соціальні, економічні та історичні умови, які вплинули на формування необхідного фону для терористичної діяльності [15, с. 21].

Останнім часом терористи із угруповання «Ісламська держава» характеризуються як «еталонний радикальний ісламізм», але насправді вони мають низку рис, які відрізняють їх від значної частини радикальних ісламістських угруповань. Такі риси є водночас як причинами їхнього успіху, так і потенційно слабкими місцями, на які варто звернути увагу світової спільноти у протидії тероризму на прикладі «ІД» [8].

У 2014 році армія, яка вже контролювала великі масиви території в Іраку та Сирії, вступила в Мосул, друге місто Іраку, а незабаром назвала себе «Ісламською Державою». Ще будучи воєнізованим угрупованням, вона оголосила про відновлення мусульманського халіфату, який був розпущений в 1924 році лідером Турецької Республіки Кемалем Ататюрком. До цих подій у червні 2014 року практично ніхто не знав про існування «Ісламської Держави» та не уявляв яких масштабів сягнуть її дії [5].

Можна стверджувати, що загальна необізнаність у діяльності «ІД» є об'єктивно виправданим фактом, адже, спочатку це угруповання не мало логічно вибудованої пропагандистської кампанії. Проте, з часом усе змінилося. Хоча Аль-Багдаді говорив на камеру лише один раз, але прихильники халіфату доклали зусиль, щоб зробити їхній проект – «Ісламську державу» дійсно впізнаваним в усьому світі і не лише за допомогою Інтернет. Можна стверджувати, що їхній проект держави принципово відкидає мир, а сам Аль-Багдаді вважає себе передвісником і головним гравцем у неминучому кінці світу.

«Ісламська держава», також відома спочатку як «Ісламська держава Іраку та Леванту» (ІДІЛ), відрізняється власним трактуванням ісламу. Її уявлення про шлях до Судного Дня мають значення для розбудови стратегії та можуть допомогти Заходу пізнати свого ворога та передбачити його поведінку.

Американський журналіст, дорадчий редактор журналу «The Atlantic» Г. Вуд зазначає про неправильне розуміння світовою спільнотою природи «Ісламської держави» принаймні через дві причини. По-перше, ми схильні вважати джихадизм монолітним і застосовувати логіку «Аль-Каїди» до організації, яка своєю діяльністю затьмарила її. Прихильники «Ісламської держави», все ще називають Усаму бен Ладена «шей-

хом», але джихадизм набув розвитку з часів розквіту Аль-Каїди, починаючи з 1998 року по 2003 рік, і багато джихадистів зневажають пріоритети групи та лідерство. По-друге, У. Бен Ладен розглядав тероризм як пролог до халіфату, якого він не очікував побачити в житті. Його організація була гнучкою, що діє як географічно дифузна мережа автономних осередків. «Ісламська держава», навпаки, вимагає від територій залишатися законною структурою, щоб керувати нею. Її населення поділяється на цивільне та військове, а територія – на провінції [24].

Якщо розглядати ідеологічну основу діяльності ІД, то варто акцентувати увагу на тому, що ця терористична організація характеризує себе як мілітаристська група напрямку салафітський джихадизм.

Австралійський науковець, професор університету Ла Троба (Мельбурн) Р. Манне зазначає, що політична та військова боротьба від імені віри (акт джихаду) була найблищим обов'язком ісламу, який мають виконувати його послідовники. Джихад мав вестись, щоб відновити справжній іслам у нібито мусульманському світі та землі, які мусульмани втратили протягом довгої епохи свого занепаду, а потім, нарешті, принести благословення ісламу «неправовірному» світу в його цілісності [19].

У свою чергу, салафітська ідеологія ґрунтується на певній месіанській ідеї «відродження ісламу», який з часом занепав і втратив свою автентичність та чистоту. Зокрема, всі нововведення в релігії ісламу, котрі зіпсували віру з часів Золотого віку двох основних міст – Мекки та Медіни, мають бути відкинуті, як і всі основні політичні переконання та інститути сучасного світу. Єдине ісламське світове співтовариство, яке згадується в Корані як «умма» повинно перемогти над національною державою – над певним гротескним утворенням, яке поділяло людей з часів Вестфальського миру. Життєвоважливим завданням є створення світу, в якому є один Бог (Аллах), визнаний усіма народами – монотеїзм («тавхид»).

Суверенітет в «умма» розуміється як «хакімія» – «суверенітет Бога», або «суверенітет верховної влади Аллаха». Демократія, що представляє суверенітет народу, а не суверенітет Бога, є непристойною і неприйнятною. Закон в «умма» повинен бути тотожним та слідувати Шаріа – «закону Бога», що був продиктований Аллахом пророку Мухаммаду та записаний у Корані. Закони, зроблені людьми в парламентах або в інших місцях, були відкинуті та неприйнятні. Наказів, що викладені в Корані, слід суворо дотримуватися. Коран і звіти про життя, і висловлювання Пророка, записані в автентичних хадисах, містять майже все те, що людина повинна знати про життя (як суспільство повинно формуватися та діяти, враховуючи різні аспекти життя чоловіків і жінок) [19].

Ідеологія салафітського джихадизму відтворює історію людства, застосовуючи ідею-образ трагічної долі ісламу. У певні часи іслам представляв найбільш славу і потужну цивілізацію, керував Близьким Сходом, Центральною Азією, Північною Африкою та частинами Європи, включаючи Іспанію. Оскільки істинна віра була «пошкоджена» і забута, іслам зійшов у свій нинішній стан приниження. Важливим фактом

у таких історичних подіях для салафітів-джихадистів є хрестові походи, християнський Захід, який потім став найстарішим та найнебезпечнішим ворогом ісламу. Такі антизахідні погляди та риторика втілюються у тому, що салафіти обґрунтовують ведення джихаду як єдиний шлях боротьби із Заходом, який розуміє лише мову насилля [16, с. 72–73].

Останнім часом філіали «Ісламської держави» виникли в регіонах Близького Сходу, Північної Африки та Південної Азії, які не мають організаційного об'єднання з угрупованням, що діє на території Сирії та Іраку, на відміну від філій «Ісламської Держави» в Афганістані, Пакистані. Навіть угруповання «Боко Харам» в Нігерії тепер підпадає під ідеологію «Ісламської держави».

Виникає питання з приводу того, чи можна класифікувати будь-яку терористичну бойову організацію як «ІД» лише на підставі ідейної спорідненості та «акредитаційного листа» від Абу Бакра аль-Багдаді без іракської державної баасистської структури командування.

Аналогічним чином були класифіковані філії «Аль-Каїди» на Аравійському півострові, в ісламському Магрибі лише на основі ідейної спорідненості без будь-якого організаційного зв'язку з «Аль-Каїдою» та механізмами діяльності. Подібні припущення були застосовані і до радикального ісламістського руху сунітського спрямування «Талібан», що утворився в Афганістані.

Обидва угруповання є локалізованими бойовими організаціями, проте, існує різниця між «Талібаном» та «Ісламською державою». По-перше, «Талібан» сповідує ідеї руху Деобанд всередині сунітського ісламу, що виник у Південній Азії, а джихадисти «Ісламської держави» в основному належать до ваххабітської конфесії. По-друге, і що більш важливо, повстання в прикордонних регіонах Афганістану та Пакистану – повстання пуштунів, які є етнічною групою вихідців з Афганістану та північно-західного Пакистану, тоді як основну частину джихадистів ІД складають арабські бойовики Сирії та Іраку [18]. Прирівнення «Ісламської держави» до «Аль-Каїди» та «Талібану» є помилкою, зважаючи на різні ідеологічні основи діяльності та учасників, що певною мірою перебільшує загрозу безпеки, що становить ІД.

За твердженнями воєнних експертів та аналітиків розвідки, бійці «Ісламської держави» є більш дисциплінованими і діють більш злагоджено, аніж бойовики інших ісламістських угруповань, з якими Заходу доводилося мати справу. Те, що ІД контролює окремі території Іраку та Сирії, а також веде бойові дії як регулярна армія, дозволяє стверджувати, що вона вийшла далеко за межі звичного терміна «терористична організація» [4].

Метою ІД було визначено забезпечення світового ісламського правління, де існує, як вже зазначалося, відповідно до ідеології салафітів – «суверенітет Бога». Такі ідеї знаходять своє підтвердження у заяві аль-Багдаді: «Сирія не для сирійців, а Ірак не для іракців. Це – земля для мусульман, усіх мусульман...» [17, р. 15].

Відповідно до ідеології ІД суверенітет території визначається через функціонування халіфату. ІД має

чітку централізовану управлінську структуру в основі якої стоїть одна людина – халіф. Він має необмежену владу. Також існує найвищий дорадчий орган – Шура, члени якого призначаються халіфом. До його складу входять вищі духовні і світські лідери руху.

Крім Шури, є ще і релігійна рада – Шаріа, до складу якої входять муфтія і комісія з шаріату [7].

Адміністративний поділ майбутнього халіфату передбачає існування провінцій (вілайятів), які поділяються на сектори (катаати).

В основі внутрішнього устрою лежить концепція *imanah* – поєднання релігійних і політичних відносин між мусульманами у халіфаті. Існує також релігійна поліція (*al-Hisba*), яка має повноваження документувати порушення норм шаріату, а також «захищати» релігійні меншини, щоб вони не пропагували свою релігію і не ображали іслам. У цьому проявляється прихильність ІД до такфіризму – радикальної ісламістської ідеології, яка звинувачує в невірстві (куфр) мусульман. Існує також місцева поліція, яка встановлює та підтримує внутрішній порядок у містах. Великого значення надається освіті (*al-Ta'lim*), зокрема, через вивчення Корану дітьми, на протипагу загальноприйнятим у світі наукам [17, р. 21–22].

За винятком Абу Бакр аль-Багдаді та кола його помічників-ісламістів, решту верховного керівництва «Ісламської держави» складають військові чи розвідники Саддама Хусейна. Згідно з інформаційним повідомленням Associated Press, сотні колишніх баасистів складають верхні та середні командні структури ІД, які планують усі операції і спрямовують свою військову стратегію.

Хоча аль-Багдаді не публічно призначив наступника, але двома найближчими помічниками, які є його можливими спадкоємцями протягом багатьох років, є Іяд аль-Обаїді, його міністр оборони та Аяд аль-Джумаїлі, відповідальний за безпеку. Останній, як повідомляється, загинув в результаті авіакатастрофи в регіоні Аль-Каїм на кордоні Іраку з Сирією.

Тому, найбільш імовірним наступником аль-Багдаді буде аль-Обаїді. Як Аль-Джумаїлі, так і Аль-Обаїди раніше служили в службі безпеки в іракській баасовій армії під керівництвом Саддама Хусейна [21].

Зважаючи на існування у ІД ідеологічної та організаційної основи, які виходять за межі звичайних терористичних організацій, а нагадують прототип державного утворення, можна стверджувати, що боротьба та спротив «Ісламській державі» можливі лише спільними зусиллями світової спільноти.

Неодноразово Організацією Об'єднаних Націй було прийнято резолюції про підтримку миру і безпеки та стримування тероризму. Остання з них розглядала створення Контртерористичного управління Організації Об'єднаних Націй. На підрозділ покладено такі завдання: поліпшувати координацію і забезпечувати узгодженість дій 38 членів Спеціальної групи по здійсненню контртерористичних заходів, підвищувати ефективність допомоги, що надається ООН державам-членам у зміцненні їхнього антитерористичного потенціалу, привертати увагу до антитерористичної діяльності ООН, поширювати інформацію про неї і активізувати роботу з мобілізації ресурсів на її фінансуван-

ня, контролювати, щоб боротьбі з тероризмом приділялася належна увага в діяльності всієї системи Організації Об'єднаних Націй, і щоб важлива робота щодо запобігання насильницького екстремізму незмінно слідувала Стратегії ООН. Цей підрозділ буде прагнути налагодити тісні зв'язки з органами Ради Безпеки і державами-членами організації, зміцнювати існуючі і створювати нові партнерства [13].

Важливим кроком також було створення міжнародної коаліції проти діяльності «Ісламської держави» у серпні 2014 року. За ініціативою США до коаліції приєдналось близько 60 країн, а в 2017 році до анти-терористичної кампанії приєднується НАТО. Міжнародна коаліція має чотири основні напрямки діяльності проти терористичного угруповання: систематичне нанесення авіаударів по позиціях бойовиків, нарощування підтримки силам, які ведуть боротьбу з терористами в регіоні; використання всіх антитерористичних заходів для запобігання можливим терактам, надання гуманітарної допомоги цивільним особам, які постраждали від дій терористів [20].

Протидія та боротьба з терористичною загрозою, зокрема, у форматі ІД ведеться не лише на глобальному рівні, але й на регіональному. У 2015 році за ініціативою Саудівської Аравії було оголошено про створення Ісламської військової коаліції, до якої входить 41 країна мусульманського світу. Таким чином, Ер-Ріяд хоче позбутися іміджу спонсора радикальних ісламістів, який існує у світі у зв'язку з розгалуженою системою фінансування терористичних організацій у мусульманських державах (система грошових переказів «hawala»). У військовий союз головним чином входять сунітські країни – там немає ні Ірану, ні Іраку, ні Сирії. Катар, який раніше брав участь у військових коаліціях, але піддався бойкоту ряду арабських країн, також відсутній. У 2017 році військова коаліція арабських і мусульманських країн оголосила, що готова об'єднати зусилля з альянсом на чолі з США в боротьбі з терористичним угрупованням «Ісламська держава» в Сирії та Іраку [22].

Висновки. Ідеологія «Ісламської держави» головним чином побудована на фанатичному віруванні за відновлення своєї ідентичності. Багато бойовиків ІД є смертниками, які чекають останньої битви, в якій буде досягнута кінцева перемога «правовірних». Вони надають велике значення сирійському місту Дабік, що фігурує в давніх ісламських пророцтвах як місце, де «правовірні отримають перемогу над військом Риму» (що ототожнюється з Європою). Фундаментальним питанням для них є відновлення Ісламської імперії – халіфату, який припинив своє існування після падіння Османської імперії в першій половині ХХ ст. «Ісламська держава» наполягає на проголошенні ісламського халіфату і на тому, щоб її вважали єдиною легітимною владою у світі в принципі. На відміну від інших ісламістських організацій, «Ісламська держава» притримується ідеології такфіризму, а також сповідує ідею відновлення ісламу в його початковому вигляді, який сповідував пророк Мухаммед.

Щодо структури організації, то головним є халіф Абу Бакр аль-Багдаді, який є представником племені курейшитів (з якого походив Мухаммад). Халіф має необмежену владу. Ним призначаються члени найвищого дорадчого органу – Шури, до якого входять вищі духовні і світські лідери руху.

Маючи ідеологічно обґрунтовану мету своєї діяльності та структуру, ІД відрізняється від інших терористичних організацій на кшталт «Аль-Каїди» та «Талібану».

Боротьба з «Ісламською державою» здійснюється як локально – Ісламська військова коаліція, так і міжнародною спільнотою. У 2014 році була створена Міжнародна коаліція на чолі з США. Сьогодні вона налічує близько 60 країн та сили Північноатлантичного альянсу.

«Ісламська держава» відрізняється від інших терористичних організацій, має свою ідеологію та структуру, що має бути враховано у протидії її діяльності як загрози міжнародній безпеці у ХХІ столітті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антипенко А. В. Конфліктологічний підхід у міжнародно-правовому регулюванні боротьби з тероризмом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук, спец. : 12.00.11 / А. В. Антипенко – Одеса, 2013. – 20 с.
2. Антонян Ю. М. Этнорелигиозный терроризм. / Ю. М. Антонян. – Москва : Аспект Пресс, 2006. – 320 с.
3. Витюк В. В. «Левый» терроризм на Западе : история и современность / В. В. Витюк. – Москва : Наука, 1987. – 338 с.
4. Жовтенко Т. Еволюція тероризму : від «Аль-Каїди» до «Ісламської держави» [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2015. – 13 листопада. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/27363602.html>.
5. Звільнення чи руйнування : халіфат ІДІЛ перетворений на руїни [Електронний ресурс] // Mind. Режим доступу : <https://mind.ua/publications/20178057-zvilnennya-chi-rujnuvannya-halifat-idil-peretvorenij-na-ruyni>.
6. ИГИЛ как угроза международной безопасности : моногр. / коллектив авт. ; под ред. канд. филол. наук А. В. Глазовой ; Рос. ин-т стратег. исслед. Москва : РИСИ, 2015. – 188 с.
7. Ісламська держава – пухлина сучасного світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sku-vz.com.ua/idil/>.
8. Ісламська загроза та ідеологія ІДІЛ [Електронний ресурс] // Січовик, 2016. – 3 лютого. – Режим доступу : <http://sichovyk.com.ua/svitovid/510-islamska-zagroza-ta-ideologiya-idil>.
9. Кореньков О. О. Політична стратегія і структура організації «Ісламська держава Іраку й Леванту» / О. О. Кореньков // Науковий журнал «Політикус», 2017. – Випуск 1. – С. 186–190.
10. Ліпкан В. А. Боротьба з тероризмом / Ліпкан В. А. Київ : Знання, 2002. – 254 с.
11. Михайлов О. Є. Поняття та сутність тероризму : навчальний посібник / О. Є. Михайлов, А. В. Горбань, В. В. Міщук. – Кримінологія. – Київ : «Знання», 2012. С. 308–315.
12. Ольшанский Д. В. Психология терроризма / Ольшанский Д. В. – Москва : Академический проект, 2002. – 288 с.
13. Резолюція 70/291 Генеральної Асамблеї ООН, 2016 – стаття 47 [Електронний ресурс]. – Генеральна асамблея ООН. Режим доступу : <http://www.un.org/ga/70/docs/70res.shtml>.

14. Сирінська О. А. ІДІЛ як гібридна мережна організація : історія, ідеологія й інформаційна стратегія / О. А. Сирінська // Сходознавство, 2015. – № 70. – С. 114–133.
15. Хохлов И. О некоторых подходах к объяснению феномена терроризма / И. Хохлов // МЭ и МО. – 2015. – № 5. – С. 19–28.
16. Яшлавский А. Э. Идеология салафитского джихадизма как тоталитарный проект / А. Э. Яшлавский // Мировая экономика и международные отношения, 2013. – № 4, – С. 71–78.
17. Bunsel C. From paper state to Caliphate : the ideology of the Islamic State / C. Bunsel // The Brookings Project on U. S. Relations with the Islamic World. Analytical paper. No. 19, March 2015. – 45 p.
18. Ideological Foundations and Organizational Structure of Islamic State [Electronic resource] // Geopolitica. ru. 2017. June 17. – Access mode : <https://www.geopolitica.ru/en/article/ideological-foundations-and-organizational-structure-islamic-state>.
19. Manne R. The mind of the Islamic State [Electronic resource] / R. Manne // The Monthly. 2016. June. – Access mode : <https://www.themonthly.com.au/issue/2016/june/1464703200/robert-manne/mind-islamic-state>.
20. Nato to join the US-led coalition against Isis fighting in Iraq and Syria [Electronic resource]. Independent. 2017. May 25. – Access mode : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/nato-us-coalition-isis-iraq-syria-donald-trump-jens-stoltenberg-brussels-visit-a7755751.html>.
21. Sadiq N. The Baathist Command Structure [Electronic resource] / N. Sadiq // OrientalReview. org. Open Dialogue Research Journal. 2017. July 17. – Access mode : <https://orientalreview.org/2017/07/14/ideological-foundations-and-organizational-structure-of-islamic-state/>.
22. Sharaf S. Islamic Military Alliance against terrorism [Electronic resource] / S. Sharaf // The Nation. 2017. April 15. Access mode : <https://nation.com.pk/15-Apr-2017/islamic-military-alliance-against-terrorism>.
23. Wilkinson P. Political Terrorism. Publisher, Macmillan, 1974. – 159 p.
24. Wood G. What ISIS Really Wants? [Electronic resource] // The Atlantic. 2015. March. – Access mode : <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2015/03/what-isis-really-wants/384980/>.

И. В. Тихоненко, Ю. С. Христодорова,
ЧНУ ім. Петра Могили, г. Николаєв, Україна.

ИДЕОЛОГИЯ И ОРГАНИЗАЦИОННАЯ СТРУКТУРА «ИСЛАМСКОГО ГОСУДАРСТВА» КАК ФАКТОРЫ В ВЕДЕНИИ БОРЬБЫ С ТЕРРОРИЗМОМ

В статье предпринята попытка анализа терроризма как «нетрадиционной» угрозы современной международной безопасности на примере группировки «Исламское государство». Выявлены идеологические и организационные основы этой террористической организации, как факторы в ведении борьбы с терроризмом. Авторы пришли к выводу о специфике идеологии «Исламского государства», основанной на идеях такфиризма, а участники группировки являются салафитами и используют джихад как ведущий инструмент в борьбе с Западным миром. Особенностью «Исламского государства» есть постоянная организационная структура в формате государственного образования и цель – установление всемирного халифата на основах шариата. На современном этапе борьба с «Исламским государством» ведется как на глобальном (ООН), так и на региональном (Исламская военная коалиция) уровнях. Поэтому, выявлены специфические черты данной организации должны быть учтены сообществом в ведении борьбы с террористической угрозой.

Ключевые слова: «Исламское государство»; ООН; терроризм; халифат; джихад; шариат.

I. Tykhonenko, Y. Khrystodorova,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

IDEOLOGICAL FOUNDATIONS AND ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF «ISLAMIC STATE» AS FACTORS IN THE FIGHTING OF TERRORISM

The article attempts to analyze terrorism as «non-traditional» threat to modern international security on the example of the «Islamic State». The ideological and organizational foundations of this terrorist organization as factors in the fight against terrorism were identified. The Islamic state has received the status of a security threat at the regional and global levels in connection with the involvement of the militants of the organization in the Syrian crisis. This terrorist organization has the aim not only conduct the terrorist acts, but capture territories for the development of a state-caliphate. The authors arrived at a conclusion about the specifics of the ideology of the «Islamic state», which is based on the ideas of Takfiri. The members of this group are Salafis and use jihad as a leading tool in the struggle against the West world and non-Muslim countries. The peculiarity of the «Islamic state» has become the organizational structure in the format of state formation and the goal – to establish a universal caliphate based on Sharia. «Islamic State» has a number of characteristics that distinguish it from other organizations, for example, «Taliban». Both groups are localized military organizations, however, the «Taliban» professes the idea of the Deoband movement within Sunni Islam that arose in South Asia, but Jihadists of the «Islamic State» mainly belong to the Wahhabi confession. At the present stage, the struggle against the «Islamic State» is conducted both on the global (UN) and the regional (Islamic military coalition) levels. Therefore, the community in the fight against the terrorist threat should take the specific features of this organization into account.

Key words: «Islamic state»; UN; terrorism; caliphate; jihad; Sharia.

Рецензенти: Турчин Я. Б., д-р політ. наук, професор;
Шевчук О. В., д-р політ. наук, професор.